

บทที่ 2

งานวิจัยและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาดังการกระทำผิดวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 12 ซึ่งครอบคลุมถึงความหมายและประเภทของวินัย ระเบียบวินัย การสร้างระเบียบวินัย พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยและสาเหตุของการกระทำผิดวินัยของนักเรียน คงจะได้กล่าวถึงดังต่อไปนี้

ความหมายและประเภทของวินัย

ความหมายของคำว่า "วินัย"(Discipline) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึงการอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ จากคำจำกัดความของบุคคลต่าง ๆ สรุปได้ว่า วินัย เป็นเกณฑ์แห่งพฤติกรรมที่วางไว้ เพื่อเป็นแนวทางใ้ปฏิบัติที่ใช้ควบคุมความประพฤติของคน เพื่อให้สังคม นั้น ๆ อยู่อย่างมีความสุข เช่น ห้ามมาสาย ห้ามทำลายสาธารณะสมบัติ เป็นต้น เป็นการแสดงพฤติกรรม ที่เป็นระเบียบแบบแผนและการแสดงความเชื่อฟังผู้ที่เหนือกว่า

ศุภนิศัย วัฒนธาดา ได้แบ่งประเภทของวินัยออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. วินัยในตนเอง (Self Discipline) หมายถึงวินัยที่บุคคลขึ้นเพื่อบังคับตนเองใ้ปฏิบัติ ถ้านักเรียนมีวินัยในตนเองแล้วก็จะลดปัญหาในด้านการศึกษาได้มาก เพราะตัวเองจะต้องรู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเองใ้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางใ้ได้อย่างสุขสบาย รู้จักความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนอย่างมีความรับผิดชอบ

2. วินัยส่วนรวมหรือวินัยสำหรับหมู่คณะ (External Authority Discipline) หมายถึงวินัยที่ออกมาจากอำนาจภายนอกเพื่อบังคับใ้ส่วนรวมปฏิบัติตามใ้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยขึ้น วินัยส่วนรวมนี้จะต้องตั้งกฎเกณฑ์เป็นแนวทางกลาง ๆ ใ้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามใ้¹

ความหมายของวินัยทางการศึกษาคือ การใ้ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบโดยเคร่งครัด

¹ศุภนิศัย วัฒนธาดา, คู่มือจิตวิทยาการศึกษา นุษย์และปฏิบัติ (อยุธยา: โรงพิมพ์เทียนวัฒนา, 2528), หน้า 119

ในสมัยโบราณวินัยมุ่งไปที่การควบคุมพฤติกรรมของเด็กจากแรงภายนอกคือ วินัยส่วนรวม แต่ในปัจจุบัน การศึกษาสมัยใหม่มุ่งให้เด็กเกิดวินัยขึ้นโดยตนเอง

นวลศิริ เปาโรหิตย์ได้กล่าวไว้ว่าวินัยจัดว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นต่อเด็ก เพราะวินัยเป็นเครื่องช่วยแนะแนวทางความประพฤติของเด็ก ความมุ่งหมายที่แท้จริงของวินัยก็คือ การที่เด็กเกิดความต้องการที่จะทำสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์แก่สังคมด้วยตนเอง¹ วินัยที่แท้จริงนั้นไม่ใช่ การบังคับให้กระทำตาม แต่เป็นเกณฑ์ที่วางไว้เพื่อให้ทุกคนในสังคมมีคตินิยมเป็นแนวปฏิบัติ² วินัยที่สูง-สุดคือการมีวินัยในตนเอง ซึ่งได้แก่การรู้จักปกครอง ควบคุมและแนะนำตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในทางที่งามอยู่เสมอ

สุชา จันทน์เอม ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีวินัยในตนเองว่า การมีวินัยในตนเองเป็น ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุปนิสัยของเด็ก³ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของเชเวียคอฟ และฟริทซ์ (Sheviakov & Redl Fritz) ที่ทำการศึกษาพบว่าประเภทของงานที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กควรจะเน้น ในเรื่องวินัยในตนเอง ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอก และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2516 ในโรงเรียนภาค- การศึกษาหนึ่ง จำนวน 300 คน แยกเป็นชาย 173 คน หญิง 127 คน โดยใช้แบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน ประกอบด้วยการถามทั้งหมด 70 ชุด ผลการวิจัยพบว่านักเรียนหญิงมีวินัยแห่งตนสูงกว่านักเรียนชายอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ⁴

นอกจากนี้ กรุณา กิจชยัน ยังได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความซื่อซอม และความรักในอุดมคติ หรือการยึดมั่นในจุดมุ่งหมายที่เด็กมีส่วนได้

¹ นวลศิริ เปาโรหิตย์และคณะ, จิตวิทยาพัฒนาการ (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520), หน้า 155

² สุโท เจริญสุข, เทคนิคของความเป็นครู (กรุงเทพฯ:โอเคเอ็นส์โตร์, 2515), หน้า 97

³ สุชา จันทน์เอม, จิตวิทยาเด็ก (กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา, 2516), หน้า 49

⁴ George V. (Sheviakov and Redl Fritz), Disciplines for Today's Children and Youth, (Association for Supervision and Curriculum Development Washington D.C, 1956) pp. 8 - 14.

สร้างชั้น¹

วินัยทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย การที่ประชาชนในชาติจะมีวินัยทางสังคมได้นั้น จำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังและอบรมมาตั้งแต่เด็ก ซึ่งย่อมนิยามความว่าครอบครัวอันเป็นสถาบันขั้นมูลฐานของสังคมมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยส่งเสริม ปลูกฝัง อบรมให้บุคลิกลักษณะดังกล่าวได้รับการพัฒนาให้มากขึ้น

ระเบียบวินัยของโรงเรียน

กาญจนา หาลิตะพันธ์ กล่าวว่า ระเบียบวินัยที่เหมาะสมที่สุดนั้นจะต้องให้นักเรียนมีโอกาสดูแล อภิปราย และเห็นชอบ นักเรียนจึงพร้อมปฏิบัติตาม²

พนัส หันนาภิธร กล่าวว่า ระเบียบวินัยของโรงเรียนต้องเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของนักเรียน และระเบียบวินัยในแต่ละโรงเรียนอาจแตกต่างกันไปบ้าง เพื่อสอดคล้องกับปรัชญาและวัฒนธรรมในโรงเรียนนั้น ๆ³

สนั่น สุมิตร ได้ให้ทัศนะว่า ระเบียบจะต้องมาจากนักเรียน ความสำคัญอยู่ที่การฝึกให้นักเรียนมีวินัย เพื่อประพฤติในทางที่ถูกต้องและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว⁴

ดังนั้นจึงเห็นว่า คุรุมีบทบาทในการควบคุมปัญหาทางวินัยของนักเรียน และระเบียบวินัยที่เหมาะสมนั้น ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมสร้าง และสอดคล้องกับวัย วุฒิภาวะของนักเรียนตลอดจนสภาพสังคม

¹ ภาณุภา กิจขยัณ, " ความสัมพันธ์ระหว่างการมีวินัยแห่งตนและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี " (ปริทัศน์นิพนธ์มหาบัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2317), หน้า 84

² กาญจนา หาลิตะพันธ์, " วินัยในตนเอง ", ชุมนุมทางวิชาการ, กรมสามัญศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2510), หน้า 193-201

³ พนัส หันนาภิธร, หลักการบริหารโรงเรียน (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2513), หน้า 196-217

⁴ สนั่น สุมิตร, วินัยเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความมั่นใจปลอดภัยของชาติ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2503), หน้า 60

การสร้างระเบียบวินัย

วินัยนั้นจะเกิดขึ้นได้จากการอบรมและฝึกฝน ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้น และจะต้องปลูกฝังให้เด็กเกิดตั้งแต่ยังเล็ก เพราะระเบียบวินัยนั้นเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ทางสังคมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

เกี่ยวกับเรื่องการสร้างวินัยนั้น สุชา จันทน์เอม ได้แสดงความคิดเห็นว่า การสร้างวินัยมีหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

1. เด็กจะต้องประพฤติตนในสิ่งที่ดี และขจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา
2. ให้เด็กพอใจที่จะปฏิบัติในสิ่งที่ดีที่ควร และหลีกเลี่ยงการปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดีไม่ควร
3. เด็กจะต้องเรียนรู้ถึงการเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาเป็นพฤติกรรมที่ดีที่พึงปรารถนา

ของสังคม

4. เด็กจะต้องกระทำความดีจนกระทั่ง เกิดเป็นนิสัยโดยไม่ต้องมีใครแนะนำ¹

กล่าวได้ว่า การจะสร้างระเบียบวินัยให้เด็กนั้น ต้องสร้างระเบียบวินัยในบ้านก่อน และผู้มีอิทธิพลในการสร้างระเบียบวินัยแก่เด็กก็คือ บิดามารคานั้นเอง บิดามารคาก็จะต้องมีความเข้าใจ และชี้แจงเหตุผลให้เด็ก การกระทำต่าง ๆ ต้องเป็นตัวอย่างที่ดี แก่ลูกและมีเหตุผลพอเพียง เพื่อให้เด็กมีความเชื่อถือ บรรยากาศในบ้านจะทำให้เด็กมีระเบียบวินัย พ่อแม่จะต้องสร้างสัมพันธภาพอันดีกับลูกและต้องยอมให้เด็กมีอิสระในการพัฒนาตนเอง ซึ่งในเรื่องนี้ สุมาลย์ โสคศิริ ได้กล่าวถึงความสำคัญของบ้านต่อการสร้างระเบียบวินัยแก่เด็กว่า บ้านเป็นสถานที่สำคัญและมีอิทธิพลใหญ่ยิ่งแก่เด็ก บิดามารดาเป็นผู้มีอิทธิพลที่จะช่วยสร้างให้บุตร เป็นผู้ระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม²

¹ สุชา จันทน์เอม, "เด็กกับการสร้างระเบียบวินัย", วารสารแนะแนว 6 (กรกฎาคม-กันยายน 2511), หน้า 49

² สุมาลย์ โสคศิริ, "การสร้างระเบียบวินัยแก่เด็ก", วิทยุศึกษา 9 (มีนาคม 2505), หน้า 3

ไซมอนด์ (Symonds) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของพ่อแม่ที่เสงถึงการยอมรับลูกและความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก ได้พบว่าลูกที่พ่อแม่ยอมรับจะเป็นผู้ที่เพื่อนฝูงรักใคร่ และยอมรับเป็นอย่างดี จะชอบเข้าสังคม สนใจการทำงาน มองโลกในแง่ดี มีความอบอุ่นและปลอดภัย¹

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกมี 3 แบบ คือ แบบประชาธิปไตย การให้การยอมรับ และการตามใจ บอลด์วิน (Baldwin) ได้ทำการสัมภาษณ์พ่อแม่ 220 ครอบครัว ตามแบบการสัมภาษณ์ของ เฟลด์ (Fels' Parental Behavior Rating Scale) พบว่าลูกที่พ่อแม่ยอมรับจะมีพัฒนาการทางด้านความรับผิดชอบ (Conscience) สูง²

นอกจากนี้นักวิจัยคนอื่น ๆ ได้ทำการวิจัยการฝึกวินัยต่อการพัฒนาความรู้สึกผิดชอบในตัวเอง ด้วยการสังเกตพฤติกรรมของพ่อแม่ได้สอดคล้องกันว่า การให้ความรักของพ่อแม่ การฝึกวินัยอย่างสม่ำเสมอ การให้เหตุผลและความคงเส้นคงวาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เด็กมีความรู้สึกรับผิดชอบสูง

โรงเรียนมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กมากเช่นกัน เพราะระยะเวลาที่เด็กได้รับการอบรมศึกษาในโรงเรียนตั้งแต่แรกเข้าจนจบการศึกษานั้น เป็นเวลานานหลายปีและในช่วงอันยาวนานนี้เอง เด็กจะต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนตั้งแต่วันแรกที่เข้าเรียน นับตั้งแต่ตัวอาคารเรียน สภาพห้องเรียน ระเบียบวินัยของโรงเรียน ลักษณะการอบรมสั่งสอนของครู รวมทั้งเพื่อนนักเรียนแบบต่าง ๆ เป็นต้น

ประสบการณ์ที่เด็กแต่ละคนได้รับขณะอยู่ในโรงเรียน นับตั้งแต่การเรียนรู้อาการและคำอบรมสั่งสอนของครู กิจกรรมทางสังคม รวมทั้งความสำเร็จจากภูมิใจ หรือความล้มเหลวผิดหวังในการเรียนในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการสังคมต่าง ๆ ล้วนมีอิทธิพลในการกำหนดลักษณะนิสัยและแบบแผนของพฤติกรรมต่าง ๆ แก่เด็กทั้งสิ้น ในปัจจุบันนี้การที่เด็กไม่ประพฤติตามระเบียบที่ทางโรงเรียนวางไว้เป็นปัญหาที่น่าสนใจมากและมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทั้งงานด้านการศึกษาจำเป็นต้องรับ-

¹ P.M. Symonds, The Psychology of Parent Child Relationship, pp. 283 - 285.

² A.L Baldwin, Socialization and the Child Relationship Child Development, pp. I27 - I36, I48.

แก้ไขโดยเร็วที่สุด เขาว่าชนของชาติจะต้องได้รับการฝึกให้เป็นคนมีวินัย และประพฤติตนตามระเบียบวินัย เป็นประการสำคัญซึ่งอยู่ในความต้องการของสังคมไทยในขณะนี้

การสร้างวินัยในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ระเบียบวินัยนับเป็นสิ่งสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ทางสังคมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ครูจะต้องเป็นผู้คอยแนะแนวทางการสร้างระเบียบวินัยในโรงเรียน เพราะระเบียบวินัยเกิดจากรากฐานของประสบการณ์ในการเรียนรู้และสภาพสิ่งแวดล้อม ครูจะต้องเป็นผู้สร้างสิ่งเหล่านี้ให้เด็กตั้งแต่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียน และเนื่องจากโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของเด็กซึ่งมาจากครอบครัวที่ไม่ซ้ำแบบกันจำนวนมาก และเด็กทั้งหลายก็มีความแตกต่างกันตามธรรมชาติอยู่แล้ว โรงเรียนจึงจำเป็นต้องกำหนดระเบียบต่าง ๆ ขึ้นเพื่อให้ทุกคนประพฤติตาม เพื่อความสุขของนักเรียนด้วยกันทุกคน

ทวี ทอแก้ว ได้เสนอแนะถึงการออกระเบียบที่คิดว่า จะต้องอาศัยพัฒนาการของเด็ก เป็นระเบียบที่เด็กสามารถปฏิบัติตามได้ และเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง ครูต้องมีสติอารมณ์ เป็นกันเองกับเด็ก ยอมรับในความสามารถของนักเรียนแต่ละคน จะต้องใช้หลักประชาธิปไตยในการปกครองเด็ก นอกจากนี้แล้วจะต้องคำนึงเสมอว่าระเบียบวินัยนั้น ๆ ตั้งขึ้นเพื่ออะไร¹

นอกจากนี้ พันสี หันนาถิ่นทร์ ได้เสนอข้อถกเถียงประการเกี่ยวกับระเบียบวินัยไว้ว่า ควรจะให้เด็กเรียนได้ปฏิบัติตามระเบียบโดยที่นักเรียนได้เข้าใจ เหตุผลและเห็นดีเห็นงามจากการปฏิบัติตามระเบียบนั้น อย่าให้เด็กเรียนมีความรู้สึกว่าคุณบังคับ²

การสร้างระเบียบวินัยในห้องเรียนก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง วินัยในห้องเรียนหมายถึงอำนาจโดยตรงที่จะควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน เป็นกระบวนการที่จะฝึกให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกายหรือทัศนคติ ครูจะต้องเป็นผู้คอยช่วยแนะแนวทางเด็ก และต้องรวมกันกับเด็กสร้างวินัยขึ้นมา เพราะวินัยที่ดีนั้นจะต้องเกิดจากสัมพันธ์ภาพระหว่างครูและเด็กที่สอดคล้องกัน ซึ่งจะเป็นผลที่จะสนับสนุนให้เด็กเกิดวินัยในตนเอง

¹ ทวี ทอแก้วและคณะ, จิตวิทยาการศึกษา (กรุงเทพฯ: โอเคียนส์โตร์, 2517), หน้า 68-69

² พันสี หันนาถิ่นทร์, หลักการบริหารโรงเรียน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2513), หน้า 215

ออสซูเบล (Ausubel) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการสร้างวินัยหรือ การมีวินัยแบบประชาธิปไตยในห้องเรียนว่าจะช่วยส่งเสริม และปลูกฝังให้เด็ก เป็นผู้มี ความรับผิดชอบสูง สามารถควบคุมตนเองได้ มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม มีความเข้าใจและตีความหมายของ กฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อนำมาประพฤติกฎ และสามารถอธิบาย แสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นบุคลิกภาพ ที่สังคมประชาธิปไตยต้องการ¹

เอ. เอส. นิล. ได้กล่าวไว้ในหนังสือ ชีวิต เสรีภาพ ชัมเมอร์ฮิล ซึ่งแปลโดย เตือนตา สุวรรณจินดา เกี่ยวกับความเชื่อฟังและวินัยว่า ความเชื่อฟังควรจะเป็นมารยาททางสังคม ผู้ใหญ่ไม่ ควรจะมีสิทธิ์ต่อการที่จะบังคับให้เด็กต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่ ความเชื่อฟังต้องมาจากตัวเด็กเอง ความคิด- สร้างสรรค์ย่อมไม่อาจเกิดขึ้นได้จากการบังคับของผู้ใหญ่²

นอกจากนี้ เรมอนด์ (Raymond) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า การฝึกให้เด็กปฏิบัติตนให้ อยู่ในกรอบระเบียบที่ผู้ใหญ่วางไว้ เป็นการทำลายความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เรมอนด์ ได้แสดง - ความเห็นไว้อีกว่า การฝึกให้เด็กปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบเท่ากับเป็นการจำกัดสิทธิ เสรีภาพของเด็ก ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นต่อเมื่อมีการขจัด หรือลดอุปสรรคขัดขวางต่างๆทางสังคมให้หมดไปหรือให้ลดลง³

จากงานวิจัยของ เขาวนา ยูทธสุริยพันธ์ ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่มี บรรยากาศแบบเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ไม่เคร่งครัดในระเบียบวินัยมากนัก มีความ- คิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนที่มีแบบแผนเคร่งครัดอย่างมี- นัยสำคัญทางสถิติ⁴

จากคำกล่าวของบุคคลต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องวินัยในโรงเรียน จะเห็นได้- ว่าวินัยในโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็น และครุมีบทบาทสำคัญในการควบคุมปัญหาทางวินัยของนักเรียน การ- อบรมให้เด็กมีวินัยในการอยู่ร่วมกับเพื่อนนั้น เป็นเรื่องที่ยุ่งยากและสลับซับซ้อนมาก ดังนั้นในการ-

¹ David P. Ausubel, Ego Development and the Personality, (New York: Grune & Stratton Inc., 1965), p.p 189 - 190.

² เอ. เอส. นิล., ชีวิต เสรีภาพ: ชัมเมอร์ฮิล, แปลโดย เตือนตา สุวรรณจินดา และสมบูรณ์ ศุภศิลป์ (กรุงเทพมหานคร : เกล็ดไทย, 2523), หน้า 146

³ Raymond F. Gale, Developmental Behavior : A Humanistic Approach, (New York : The Macmillan Company, 1969), p.128

⁴ เขาวนา ยูทธสุริยพันธ์, "การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างโรงเรียนสาธิตและโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรปกติ" (ปริทัศน์นพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตยสถานมิตร, 2514, หน้า 82-86

สร้างสรรกระเบียบวินัยควรจะให้เด็กเรียนได้มีส่วนร่วมในการสร้าง และควรสร้างให้สอดคล้องกับวัย และวุฒิภาวะของเด็กนักเรียน ตลอดจนสภาพของสังคมในปัจจุบัน การที่ครูหรือโรงเรียนจำกัดเสรีภาพส่วนตัวของเด็กโดยการให้นักเรียนรู้จักแต่ชีวิตที่อยู่ในกรอบระเบียบวินัย ไม่มีโอกาสได้ใช้ความคิดวิจารณ์ใดๆ จะทำให้นักเรียนพยายามดิ้นรนที่จะฝ่าฝืนการควบคุมเสมอ ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาทางวินัยขึ้นได้

พฤติกรรมที่เป็นปัญหา

พฤติกรรมไม่ดีเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกแล้วไม่เป็นที่ต้องการของบุคคลรอบข้าง หรือเป็นพฤติกรรมที่ขัดขวางความเจริญก้าวหน้าทางการเรียนของตนเองและผู้อื่น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาการเรียนการสอนได้ เช่น การพูดหยาบคาย ก้าวร้าว ข่มขู่ ไม่ตั้งใจเรียน ฯลฯ เป็นสาเหตุที่จะทำให้เกิดการกระทำผิดวินัยขึ้นในโรงเรียนได้

ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยของเด็กในทุกระดับชั้นเรียน เป็นปัญหาสำคัญอันหนึ่งที่เกิดอุปสรรคต่อการเรียนการสอน หรือการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนได้ นรินทร์ อิมเพิ่มพูล ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาว่า หมายถึงพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกในโรงเรียนซึ่งไม่ช่วยให้เกิดผลดีต่อกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือเป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของห้องเรียนหรือของโรงเรียน¹

เอนกกุล กริแสง ได้กล่าวถึงลักษณะของการขาดวินัยในชั้นเรียนว่ามี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์บ่อยครั้ง พฤติกรรมที่แสดงออกได้แก่

ก. การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อเพื่อนร่วมชั้น เช่น การแกล้งเพื่อน การใส่ร้ายข่มขู่เพื่อนหรือผู้อื่น

ข. เรียกร้องความสนใจจากเพื่อน เช่น การลุกจากที่นั่งโดยไม่ขออนุญาตทำท่าตลกตนเองต่าง ๆ

ค. รบกวนการสอนของครู เช่น ทำเสียงประหลาด พูดคุยกันด้วยเสียงอันดัง ขัดคำสั่งของครู เถาะโต๊ะ และกระตืบเท้า

¹ นรินทร์ อิมเพิ่มพูล, "การสำรวจวิธีการที่ครูระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมใช้ในการแก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนตามการรับรู้ของครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523) หน้า 13

จ. แสดงความอวทกั เช่น แก่ดงคณนญกัไม่เข้าเรื่อง โตแย่งเพื่อนหรือครูอย่างไม่มี

เหตุผล

2. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในบางครั้ง เป็นพฤติกรรมที่ไม่ก่อความวุ่นวายให้ครูและเพื่อนหรือ การเรียนการสอน ซึ่งได้แก่

ก. การขาดความตั้งใจ เช่น ไม่ตั้งใจฟังครูอธิบาย เหม่ล่อย กรุ่นกิดในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับบทเรียน

ข. ไม่ตั้งใจทำงานตามที่ครูมอบหมาย เช่น ทำงานอย่างอื่น เขียนรูปหรือวาดรูปเล่น ทำงานรีบร้อนไม่เรียบร้อย ส่งงานช้า ทำงานไม่เสร็จ

ค. ขาดการสังคมกับเพื่อน เช่น ซ้อาย ไม่รวมมือกับผู้อื่น ไม่โต้แย้งกับใครแม้จะถูกตำหนิ โดยไม่จำเป็นหรือไม่เป็นจริง

ง. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เช่น ต้องการคำชมเชยและคำแนะนำมากเกินความจำเป็น กอยฟังผู้อื่นอยู่ตลอดเวลาเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นอย่างมาก¹

สำหรับปัญหาความผิดทางวินัยมีผู้กล่าวถึงไว้หลายท่านด้วยกันเช่น กุศนั ทองสิมา ไค้กล่าวถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนซึ่งได้แก่ การส่งงานไม่ตรงเวลา การทำงานไม่ครบ หรือไม่เรียบร้อย เล่นในเวลาเรียน ไม่สนใจเวลาครูอธิบาย ก่อการทะเลาะวิวาทหรือรังแกเพื่อน ลักขโมยหนังสือเรียน²

ปัญหาทางวินัยในโรงเรียน มีหลายชั้น ซึ่งได้แบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามประเภทของปัญหาที่พบ เช่น จากการวิจัยของ นันทนา จูตังคะ³ สิริณา เล็บกรุท⁴

¹ เอนกกุล กรัแสง, จิตวิทยาการศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนต, 2520), หน้า 210

² กุศนั ทองสิมา, "ไม่เรียวกับความรัก", วารสารแนะแนว 12 (กุมภาพันธ์-มีนาคม, 2521) หน้า 53-71

³ นันทนา จูตังคะ "การศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาระดับ ป. กศ. ต้น ที่ออกฝึกสอนต่อการแก้ปัญหาคในชั้นเรียนและการสร้างแบบจำลองของปัญหา (Simulation) เพื่อใช้ฝึกสอนนักศึกษาในการคิดแก้ปัญหาคก่อนออกฝึกสอน" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2517) หน้า 59

⁴ สิริณา เล็บกรุท "การศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาระดับ ป. กศ. สูงที่ออกฝึกสอนต่อการแก้ปัญหาคในชั้นเรียนและการสร้างแบบจำลองของปัญหา (Simulation) เพื่อใช้ฝึกสอนนักศึกษาในการคิดแก้ปัญหาคก่อนออกฝึกสอน" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2517) หน้า 33

และไพศาล อันประเสริฐ¹ ซึ่งได้ศึกษาจากปัญหาที่นิสิตปริญญาตรีสาขาประถมศึกษาที่ออกฝึกสอน พบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กประถมศึกษาที่นักศึกษาฝึกสอนพบ ได้แก่ เด็กไม่สนใจเรียน เด็กเรียนอ่อน เด็กเกเร เด็กหนีเรียน ทูจจากหยาบคาย แหะเพื่อน ไม่เคารพครู และแสดงกิริยาไม่สุภาพเรียบร้อย ฯลฯ นอกจากนี้ นันทนา จุฑังคะ ยังพบว่า เด็กชายจะมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากกว่าเด็กหญิง

ศุภนิศย์ วัฒนธาดา ได้แบ่งลักษณะทางวินัย ออกเป็น 21 ลักษณะ อันได้แก่ ความไม่ร่วมมือ ขาดเรียนเป็นประจำโดยไม่ทราบสาเหตุ มาโรงเรียนสาย หนีโรงเรียน ทูจรักในการสอຍ ผ่านระเบียบวินัยข้อบังคับของโรงเรียน ไม่เชื่อฟังคำสั่งของครู ทูจจากหยาบคาย ทิ้งสิ่งของไม่เป็นที่ ทำลายสิ่งของ รังแกเพื่อน เอางานอื่นมาทำขณะกำลังเรียน ไม่ทำการบ้านที่มอบหมาย แสดงอารมณ์ฉุนเฉียวเกรี้ยวกราด วางของไม่เป็นที่ ซอบส่งสิ่งของให้คนอื่น กุญกันในห้องเรียน ผิดคนัก และแสดงมารยาทไม่สุภาพเรียบร้อย²

เสงี่ยม อินภิรมย์ ได้สำรวจความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนราษฎร์ และรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 โรงเรียน และได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า ปัญหาทางวินัยที่สำคัญๆ ได้แก่ การทุบปค การหนีโรงเรียน ไม่สนใจเรียน การถคโคง การทะเลาะวิวาท การลักขโมย การก้าวร้าว การสูบบุหรี และยังพบว่า ปัญหาควบคุมยากที่สุดในโรงเรียนรัฐบาลชาย ได้แก่การหนีโรงเรียน การทุบปค การลักขโมย และการทะเลาะวิวาท ตามลำดับ ส่วนในโรงเรียนรัฐบาลหญิง ได้แก่การถคโคง ไม่สนใจเรียน การลักขโมย ตามลำดับ³

จากการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของเด็ก ส่วนใหญ่เป็นปัญหาพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

¹ไพศาล อันประเสริฐ " การศึกษาพฤติกรรมของนิสิตปริญญาตรีสาขาประถมศึกษา ที่ออกฝึกสอน ต่อการแก้ปัญหาวินัยในชั้นเรียน และการจำลองของปัญหา (Simulation) เพื่อใช้ฝึกสอนนิสิตนักศึกษา ในการแก้ปัญหาก่อนออกฝึกสอน (ปริญญาบัณฑิตการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2517), หน้า 30

²ศุภนิศย์ วัฒนธาดา, คู่มือจิตวิทยาการศึกษา ทฤษฎีและปฏิบัติ (อยุธยา : โรงพิมพ์เทียนวัฒนา 2518), หน้า 123

³เสงี่ยม อินภิรมย์, "การสำรวจความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับปัญหาทางพฤติกรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์กรุงเทพฯ" (ปริญญาบัณฑิตการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2505 , หน้า 35

ในบางครั้ง ซึ่งได้แก่ การส่งงานไม่ตรงเวลา การทำงานไม่ครบ การไม่สนใจเรียน ฯลฯ ส่วน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นบ่อยครั้งนั้น เกิดขึ้นเป็นส่วนน้อย ได้แก่ การพูดคุยกันเสียงดัง ในห้องเรียน การทักท้วง การทักท้วงจรรยาบรรณ ฯลฯ

ส่วนงานวิจัยในต่างประเทศ เลียน หวังชู่ ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักศึกษา- ครูที่กำลังศึกษาอยู่ในปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัย อินเดียนา จำนวน 85 คน ในคานการแก้ปัญหาระเบียบวินัยของนักเรียน พบว่า ปัญหาที่พบและเกิดขึ้นส่วนมากเป็นปัญหาเกี่ยวกับ การพูดคุย และ ก้าวร้าว ประมาณ 80 % ของปัญหาทั้งหมด และปัญหาทั้งหมดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ประมาณ 85 % อีก 15 % เกิดในที่อื่น เช่น สนาม ห้องสมุด หอประชุม และโรงยิม นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ปัญหาทางวินัย มักเกิดกับเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง คือ เกิดกับเด็กผู้ชาย 56 % เด็กผู้หญิง 8 % อีก 36 % เกิดกับกลุ่มรวมทั้งผู้ชายและผู้หญิง ¹

กอร์สัน (Gorrison) ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการฝึกให้นักเรียนมีวินัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา 2 โรงเรียน แห่งรัฐจอร์เจีย ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่เด็กหญิงทำผิดมากที่สุด คือ การพูดและหัวเราะ แต่สำหรับเด็กชายเป็นไปในทางก้าวร้าวมากกว่าเด็กหญิง คือ การต่อสู้ โยนของ ²

นอกจากนี้ เบดาร์ด (Bedard) ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเขียนนโยบายทางวินัยของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาทางวินัยที่เด่นๆ ได้แก่ การสูบบุหรี่ การหนีโรงเรียน ประพฤติผิดระเบียบในชั้นเรียน ดิถยาเสพติด และลักขโมย ³

สำหรับในประเทศไทย สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ ⁴ ได้เข้าร่วมศึกษาวิจัยปัญหาต่างๆของศูนย์อินโนเทค(Innotech) เมื่อปี 2515 โดยทำการศึกษาปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในโรงเรียนกลุ่มประเทศ ซี มี โอ(SEMEO) ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั้งในเมืองและชนบทโดยให้ครูเขียนรายงานตามแบบสอบถาม พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน เรียงตามลำดับตามความสำคัญดังนี้

¹Lian - Hwang Chiu " The Student Teacher and Discipline Propblem ", The Journal of Education Research 69 (October. 1975)pp.69-72

²Karl Gorrison, A Study of Student Disciplinary Practices in Two Georgia High School, pp. 153 - 156.

³Joseph Donald.Bedards, "Written Discipline in California High School", Dissertation Abstract 25 (October - December 1964) p.3338.

⁴สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, "การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน", ศูนย์ศึกษา 2 (ตุลาคม - ธันวาคม 2515), หน้า 112 - 116

ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน เรียงตามลำดับความสำคัญ

- ประถมศึกษา
1. พฤติกรรมก้าวร้าวต่อนักเรียน โรงเรียนและ
สมบัติของโรงเรียน
 2. การรบกวนชั้นเรียนขณะกำลังสอน
 3. ชักคำสั่งและระเบียบของโรงเรียน
 4. ไม่สนใจในการเรียน
 5. การลักขโมยของ
 6. เรียนหนังสือไม่ดี
 7. หนีโรงเรียน
 8. ไม่สุภาพ ไม่เคารพครู
 9. ไม่ทำการบ้านตามที่ครูสั่ง
 10. ชัดแย้งกับครู
 11. หุจจริตเวลาสอบ
 12. พูดยาหยาบคาย
 13. อุบัติเหตุ
 14. ทิ้งครูและนักเรียนมาโรงเรียนสาย
 15. สุขภาพไม่สมบูรณ์
 16. ผู้ปกครองตาโรงเรียน ครู
 17. ครูและนักเรียนลืมนำวัสดุอุปกรณ์สำคัญ
มาใช้ในการเรียนการสอน

- มัธยมศึกษา
1. รบกวนชั้นเรียนขณะกำลังสอน
 2. ชักคำสั่งและระเบียบของโรงเรียน
 3. ไม่สนใจในการเรียน
 4. แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อนักเรียน โรงเรียน และ
สมบัติของโรงเรียน
 5. เรียนหนังสือไม่ดี
 6. หนีโรงเรียน
 7. ไม่ทำการบ้าน
 8. หุจจริตเวลาสอบ
 9. ไม่สุภาพ ไม่เคารพครู
 10. การลักขโมย
 11. ชัดแย้งกับครู
 12. พูดยาหยาบคาย
 13. พูดยา
 14. สุขภาพไม่สมบูรณ์
 15. ความไม่ร่วมมือกันระหว่างคณะครู
 16. ผู้ปกครองตาโรงเรียน ครู
 17. ครูลืมนำวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นมาโรงเรียน

จะเห็นว่า การทำความผิดทางวินัยของนักเรียนนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นได้เสมอ ส่วนปัญหาทางวินัยในโรงเรียนนั้นแบ่งออกได้หลายประเภท ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ได้แก่ การแต่งกายไม่เรียบร้อย ความประพฤติไม่เรียบร้อย ส่งเสียงกังวาลในห้องเรียน คือ พูดยาหยาบ รังแกกัน ไม่สนใจเรียน ซอปลน หรือ

หรือคุยกันขณะที่ครูสอน หนีโรงเรียน ทำลายทรัพย์สินของโรงเรียน ปัญหาเหล่านี้อาจมีสาเหตุมาจากหลายทาง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจึงควรค้นหาสาเหตุเหล่านี้ และพยายามแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ดีเหล่านี้

สาเหตุของการกระทำผิดวินัยของนักเรียน

ในปัจจุบันนี้ การที่เด็กไม่ประพฤติตนตามระเบียบวินัยที่ทางโรงเรียนวางไว้ เป็นปัญหาที่น่าสนใจมากและมีความสำคัญอย่างยิ่ง พรณี ชูทัย โถกกล่าวถึงพัฒนาการทางสังคมของเด็กไว้ว่า เด็กต้องการเป็นคนดังในหมู่เพื่อนมากกว่าที่จะเชื่อผู้ใหญ่ เด็กชายบางคนอาจจะพยายามทำตัวเด่น โดยการชักคำสั่งของครู และมักทำผิดจากแบบแผนของสังคม ในบางกรณีการกระทำเช่นนี้เป็นเพียงความต้องการที่จะท้าทายกฎข้อบังคับต่าง ๆ เพราะเด็กต้องการเป็นอิสระ วินัยที่ขัดกับหลักพัฒนาการของเด็กย่อมทำให้เด็กฝ่าฝืนได้ ตามความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ หลายคนเช่น สมพร สุธันย์¹ สุชาและสุรางค์ จันทน์เอม² ทวี ท่อแก้ว⁴ และประสาร ทิพย์ธารา⁵ สรุปไว้ว่า สาเหตุของการกระทำผิดวินัยของนักเรียนเกิดจากสาเหตุใหญ่ ๆ 2 ประการ คือ สาเหตุจากตัวเด็กและสาเหตุจากสิ่งแวดล้อมซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

สาเหตุจากตัวเด็ก

สาเหตุอันเนื่องมาจากตัวเด็กเองนั้น แบ่งออกได้เป็น 2 ทาง คือ

1. สาเหตุทางกาย มักเป็นสิ่งที่ติดตัวเด็กมาแต่กำเนิด เช่น ร่างกายผิดปกติ สติปัญญาอ่อน ความพิการ สุขภาพอ่อนแอ ทำให้เด็กมีปมค้อยและหาทางแสดงปมเด่น อาจแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นอาการรบกวนห้องเรียน เช่น พูดเสียงดัง ก้าวร้าว รังแกผู้อื่น เด็กที่สมองทึบ ปัญญาอ่อน ขาดอาหาร จะทำให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ เช่น เศร้าซึม หงุดหงิด เจ้าอารมณ์ เป็นต้น
2. สาเหตุทางใจ เนื่องมาจากการขาดการสนองความต้องการทางสังคม และอารมณ์ซึ่งอาจ-

¹ พรณี ชูทัย, จิตวิทยาการเรียนการสอน (กรุงเทพฯ: วรุณีการพิมพ์, 2520), หน้า 114
² สมพร สุธันย์, จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน, หน้า 54-60
³ สุชาและสุรางค์ จันทน์เอม, จิตวิทยาเด็กเกเร, (กรุงเทพฯ: โอเคียนส์โคร์, 2523), หน้า 14-27
⁴ ทวี ท่อแก้วและคณะ, จิตวิทยาการศึกษา, หน้า 96-97
⁵ ประสาร ทิพย์ธารา, พัฒนาการศึกษาและการปรับตัวของวัยรุ่น, (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2523), หน้า 86-98

เกิดการสูญเสียพ่อแม่ ความน้อยใจที่ไม่อาจจะได้รับความอบอุ่น ซักความเอาใจใส่ จะทำให้กลายเป็น
เด็กเงี้ยวขริ่ม ไม่พูดจาและแยกตัวออกจากสังคม ความตึงเครียด ความกระวนกระวายความสับสน
ความล้มเหลว อาจทำให้เด็กแสดงออกโดยการก้าวร้าว ทำลายสิ่งของและรังแกเพื่อน

สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมหรือสภาพการณ์รอบตัวเด็ก มีอิทธิพลต่อความประพฤติทางวินัยของเด็กเป็นอย่างมาก
มาก สิ่งแวดล้อมดังกล่าวนี้ ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน ทรู สภาพสังคม และสื่อมวลชน

จากผลการวิจัยของ วรณา ทองนุ้ย ที่ทำการศึกษเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนประถมศึกษา
ศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า นักเรียนมีปัญห 6 ด้าน ซึ่งเรียงตามลำดับ
ความสำคัญจากมากไปหาน้อย คือ ปัญหาด้านสังคม ด้านความต้องการ และการได้รับการยอมรับจาก
บุคคลอื่น ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการเรียนการสอน ความสามารถทางสติปัญญา ด้านบุคลิกภาพ
และด้านครอบครัว¹ ผลงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งที่สร้างปัญหาให้เกิดแก่เด็กใน
ระดับประถมศึกษา และปัญหาเหล่านี้ อาจเป็นสาเหตุนำไปสู่การทำผิดทางวินัยของนักเรียนได้

1. ปัญหาทางครอบครัว

คอยล์ (Doyle) กล่าวว่า ความเป็นพลเมืองดีเป็นวิถีทางของชีวิต ซึ่งเริ่มต้นมาที่บ้าน
และจะพัฒนาอย่างดีที่สุดในระยะเริ่มแรกของชีวิต บิดามารดาที่มีวินัยแห่งตนเองจะเป็นผู้ให้ตัวอย่างแก่
เด็กทั้งโดยการกระทำ การพูด และความรูสึก²

ถ้ากล่าวนี้สนับสนุนให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมในบ้านเป็นส่วนสำคัญในความประพฤติของเด็ก
สภาพแวดล้อมดังกล่าวนี้ ได้แก่ ทัศนคติของพ่อแม่ ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู และสัมพันธภาพภายใน
ในบ้าน เป็นต้น ปัญหาในครอบครัว มีความเกี่ยวข้องกับกระทำผิดวินัยของเด็ก ครอบครัว

¹ วรณา ทองนุ้ย, "การวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครสวรรค์" (ปริทัศน์นพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2523), หน้า 93-99

² Marion Wade Doyle, "Citizenship Begin in the Home" Journal of
the Association for Childhood Education International, 37:8 (April 1961)F

ซึ่งการจักระบบที่ดีย่อมจะมีส่วนในการสร้างวินัยให้เด็ก

ทัศนคติของพ่อแม่ มีความสำคัญต่อความประพฤติและบุคลิกภาพของเด็กเป็นอย่างมาก เด็กที่มีพ่อแม่รักและตามใจมากเกินไปจะทำให้ไม่รู้จักโต และเอาแต่ใจตัว จึงเข้ากับเพื่อนไม่ได้และแยกตัวออกจากสังคม เด็กที่ถูกเกลียดชังจะเกิดความเจ้าคิดเจ้าแค้นไม่ไว้วางใจใคร มักจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ขมขู่ หนีสังคม และชอบจับกลุ่ม

ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีส่วนในการก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กสาวคือ เด็กที่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากทางบ้านย่อมจะพยายามอย่างมากที่จะให้เป็นที่สนใจที่โรงเรียน เพื่อสนองความต้องการนั้น การปกครองที่เข้มงวดกวดขันมากเกินไปจะทำให้เด็กเป็นคนไม่กล้า เมื่อมาอยู่ที่โรงเรียนจะกลายเป็นคนใจน้อยหงุดหงิด หนีสังคม การปกครองที่ปล่อยตามสบายจะทำให้เด็กเป็นคนไม่มีระเบียบ ชุ่ยชนมาก ไม่มีมารยาท และจะเข้ากับเพื่อนไม่ได้ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาบางอย่างอาจมีสาเหตุซึ่งมาจากฐานะทางเศรษฐกิจ เช่น เด็กที่ล้าชโหมยเครื่องเล้าเรียนของคนอื่น อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากความยากจน

สัมพันธภาพในครอบครัวเป็นสาเหตุหนึ่งที่จะทำให้เด็กประพฤติผิดวินัย บ้านเป็นสถาบันที่สำคัญและมีอิทธิพลยิ่งใหญ่แก่เด็ก บรรยากาศโดยทั่วไปในบ้านเป็นสิ่งจำเป็นต่อระเบียบวินัย ความสัมพันธ์ทางครอบครัวที่แน่นแฟ้นและอบอุ่นจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง เด็กที่ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว (Broken Home) เช่น บิดามารชาน้อยหรือบิดามารดาแยกกันอยู่ ล้วนแต่เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาทางวินัยทั้งสิ้น อาจทำให้เด็กชอบรังแกเพื่อน หรือชอบขูขปลต สนั่น สุมิตร ไถก่ล่าว เน้นถึงปัญหาจากสัมพันธภาพระหว่างครอบครัวที่ก่อให้เกิดปัญหาทางวินัยแก่เด็กกว่า เด็กที่พ่อแม่หาร่างกัน เด็กที่ไม่มีใครดูแลเอาใจใส่ มักจะแสดงออกมาในทางที่ไม่ดีไม่งาม เช่นหนีเรียนอยู่เสมอ แสดงความอวดเก่งตอครู ต่อเพื่อนักเรียน เพื่อถึงยุคความสนใจของตน¹

2. สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

¹ สนั่น สุมิตร, วินัยเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยของชาติ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สุรุสภา, 2505), หน้า 23

สภาพการณ์ในโรงเรียนมีส่วนทำให้เกิดประพฤติกผิดและเกิดพฤติกรรมที่ไม่ดีได้ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ไม่ดีและไม่เหมาะสมจะทำให้เด็กทำผิดกฎและระเบียบต่างๆซึ่งเป็นผลมาจากครูและเพื่อน วิธีการปกครองชั้นเรียนและกฎระเบียบของบึงกับต่างๆ

บุคลิกภาพของครูก็มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อผลที่จะก่อให้เกิดระเบียบวินัยในโรงเรียน ครูจะยึดบทบาทที่สำคัญในการควบคุมปัญหาทางวินัยของนักเรียน สมพร สุธัตินัย ได้สรุปสาเหตุของการประพฤติกผิดทางวินัยของนักเรียนอันเนื่องมาจากครู สรุปได้ดังนี้

1. สอนไม่ดี ไม่เตรียมการสอน ทำให้เด็กเรียนไม่รู้เรื่อง ไม่สนใจเรียน ชุ่กชน หยอกล้อกัน
2. ไม่ยุติธรรม เลือกที่รักมักที่ชัง ทำให้เด็กมีพฤติกรรมกระต้างกระเดื่องและก้าวร้าว แหะและหยอกล้อเพื่อน
3. แต่งตัวไม่เหมาะสม ทำให้เด็กเกิดความไม่เชื่อถือและล้อเลียนครู และเกิดการต่อต้านครู
4. เกียจคร้านในการสอน ชอบทิ้งห้องเรียน มาโรงเรียนสาย กลับก่อนเวลา ทำให้เด็กขาดศรัทธาและไม่เชื่อฟัง
5. เจ้าอารมณ์ โมโหร้าย อารมณ์ไม่คงเส้นคงวา ชอบดุด่าลงโทษในความผิดเล็กๆน้อยๆ ทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจ คือกิ่งแข็งกร้าว และขี้ขิ้น
6. การไม่ยอมรับของครู ครูบางคนไม่ยอมรับพฤติกรรมบางอย่างของเด็กที่ติคมาจากบ้าน เมื่อเด็กมาทำที่โรงเรียน ครูจะไม่ยอมรับและแยกเด็กออกจากกลุ่ม ทำให้เด็กกลายเป็นเด็กก้าวร้าวและก่อกวนชั้นเรียนได้
7. ไม่สนใจแก่เด็ก จะทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจไม่สนใจเรียน แล้วแสดงพฤติกรรมอย่างอื่นชคเซย ถ้าครูไม่เอาใจใส่เด็ก เด็กจะเรี่ยร่องความสนใจด้วยการพูดเสียงดังพูดโหลงออกมาโดยไม่มีใครอนุญาต ชุ่กชนจนเกินเหตุ แหะเพื่อน หรือลองภูมิครู¹

การปกครองชั้นเรียนและบรรยากาศในห้องเรียน ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาทางวินัยขึ้นได้มาก ทศนคติของครูกับการรักษาระเบียบวินัย นับว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะกำหนดพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปในทางที่พึงปรารถนาหรือไม่ ครูที่จะรักษาระเบียบวินัยในห้องเรียนได้คั้นั้น จึงควร

¹ สมพร สุธัตินัย, จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2523),

ที่จะมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน จัดกิจกรรมการสอนอย่างสนุกสนานมีชีวิตชีวา พยายามดึงนักเรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากที่สุด แต่ถ้านักเรียนยังทำผิดวินัยอย่างจริงจังอีก ก็พยายามก่นทาสาเหตุ และพยายามแก้ไขพฤติกรรมให้ดีขึ้น

จากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการประพฤติตามกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน และมีอิทธิพลต่อวินัยของโรงเรียน การสร้างวินัยและการออกกฎระเบียบข้อบังคับควรจะเกิดจากความเห็นชอบทั้งของนักเรียนและครูโดยมีการวางแผนร่วมกัน สุโท เจริญสุข โทเสนอหลักการปกครองที่ครูควรใช้กับเด็กไว้ดังนี้คือ

1. ตกกลางวางระเบียบรวมกันกับเด็ก
2. ให้ความยุติธรรมไม่ลำเอียง
3. อย่าใช้อารมณ์ปกครองตามใจชอบของตนเอง
4. พยายามป้องกันมิให้เด็กทำชั่วดีกว่าการคิดแก้ไขลงโทษ
5. ใช้ความเมตตาส่งสารและมีเหตุผลประกอบเสมอในการตัดสินใจ เกี่ยวกับปัญหาการปกครอง¹

การกำหนดระเบียบวินัยที่ไม่เหมาะสมเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนประพฤติผิดทางวินัยในเรื่องนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนะและให้ข้อคิดในการกำหนดระเบียบวินัยไว้ดังนี้คือ

ธำรง บัวศรี กล่าวถึงหลักเกณฑ์ของการกำหนดระเบียบวินัยที่ดีไว้ ซึ่งพอสรุปได้ว่า

1. ต้องมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการ และบุคลิกภาพของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. ต้องไม่ขัดกับขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมายบ้านเมือง และข้อบังคับของกระทรวง-

ศึกษาธิการ

3. ไม่ก่อให้เกิดการแตกравความสามัคคี
4. ต้องเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยการร่วมรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
5. ต้องเป็นสิ่งที่มุ่งป้องกันมากกว่าการแก้ไข
6. ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้²

¹ สุโท เจริญสุข, เทคนิคของความเป็นครู (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2525), หน้า 97

² ธำรง บัวศรี, หลักการศึกษา (กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา, 2506), หน้า 137-162

และ เกโซ ส่วนานนท์ ก็ได้อธิบายและลักษณะของระเบียบวินัยที่ควรมีไว้ดังนี้

1. ต้องไม่มีข้อหมิ่นหมิ่นจนเกินไป เพราะจะทำให้ผู้ปฏิบัติฝ่าฝืนได้ง่าย
2. ระเบียบแต่ละข้อจะต้องสอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของเด็ก
3. ระเบียบข้อบังคับจะต้องใช้คำง่าย ๆ เพราะบางครั้งเด็กฝ่าฝืนเนื่องจากไม่เข้าใจระเบียบ

ที่วางไว้

4. จะต้องสอดคล้องกับผู้ฝ่าฝืน และลงโทษอย่างมีเหตุผลทุกครั้งที่ลงโทษผู้ฝ่าฝืน จะต้องอธิบายให้ผู้ฝ่าฝืนเข้าใจถึงสาเหตุที่ตนถูกลงโทษ¹

ดังนั้นในการประพฤติกติระเบียบวินัยของเด็กนักเรียน อาจมีสาเหตุมาจากการออกกฎระเบียบวินัยในโรงเรียนและห้องเรียน การป้องกันการทำความผิดวินัยของนักเรียนในห้องเรียนนั้น ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญทั้งในการเป็นผู้นำที่ดี และครูต้องถือว่าระเบียบวินัยนั้นเป็นเรื่องจะต้องปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจของนักเรียนเอง เพราะ นักเรียนเป็นผู้สร้างระเบียบวินัยร่วมกันขึ้น นอกจากนั้นนักเรียนจะต้องรู้จักหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติตามกฎระเบียบด้วย ถ้าครูและนักเรียนร่วมกันจัดระบบงานในชั้นเรียนได้ก็แล้ว เหตุขัดแย้งต่างๆก็จะไม่เกิดขึ้น เด็กก็จะไม่ทำความผิดวินัย

ชุมชนก็มีอิทธิพลที่สำคัญต่อความประพฤติในทางที่ไม่ดีแก่เด็กได้เช่นกัน สิ่งแวดล้อมนอกบ้านที่มีส่วนสัมพันธ์กับเด็กได้แก่ แหล่งการพนัน แหล่งส้วม แหล่งโสเภณี ซึ่งแหล่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อความประพฤติของเด็กมาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะปัญหา และสาเหตุของการกระทำผิดวินัย

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดวินัย และสาเหตุของการกระทำผิดวินัยของนักเรียนนั้น เทาที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้คือ

ในปี พ.ศ. 2508 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้รายงานผลการวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุที่นักเรียนประจำบาล จังหวัดกาญจนบุรีไม่ได้อ่านสอ อ่างถึงโดย อรวรรณ ประคองเวช²

¹ เกโซ ส่วนานนท์, "วินัย" ศูนย์ศึกษา 11 (พฤศจิกายน 2507), หน้า 5-10

² อรวรรณ ประคองเวช, "การสำรวจปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 6 " (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ประสานมิตร, 2521), หน้า 7

ซึ่งสามารถสรุปผลได้ว่า เด็กมีปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านสุขภาพไมคื เจ็บป่วย
2. ปัญหาด้านจิตใจ สุขภาพจิต
3. ปัญหาผู้ปกครองย้ายที่อยู่ และผู้ปกครองไม่เข้าใจเด็ก
4. ปัญหาระยะทางจากบ้านกับโรงเรียนไกลเกินไป การเดินทางไม่สะดวก

และจากผลการวิจัยของ มานะ วีระไพบูลย์ และคณะ ที่ทำการศึกษาว่าทำไมเด็กวัยรุ่นจึงชอบก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ โดยการทำการวิจัยเรื่องสาเหตุแห่งความผิดวินัย กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชาย ม.ศ. 1-3 จำนวน 10 โรงเรียน ในเขตพระนคร-ธนบุรี ผลการวิจัยปรากฏว่า เหตุผลที่นักเรียนชอบปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกงเพราะเห็นว่าโก้ สะดวกสบาย ถ้าตอนที่รองลงมาคือ ทำไปตามธรรมเนียม ทำไปโดยไม่คิดว่าเป็นเรื่องเสียหายกลัวเพื่อนจะว่าเขย ไม่ทันสมัยเขาหมู่เขาพวกไม่ได้ เหตุผลของการไว้ผมยาวเพราะว่าถ้าไว้ผมสั้นแล้วรู้สึกอาย เป็นคนไม่ทันสมัย เหตุผลที่หนีเรียนเพราะว่าเรียนไม่รู้เรื่อง ครูใช้อารมณ์ในการสอน กลัวครูทำโทษและเกียจคร้าน เหตุผลที่สูบบุหรี่เพราะว่าสูบบ่อยทำให้ติด สูบเพื่อเข้าสังคม เห็นว่าโก้และสูบเพราะถูกเพื่อนชักจูง และเหตุผลสำคัญของการยกพวกตีกันเพราะว่าถูกทำร้ายก่อน เพื่อนฝูงชักจูง รักพวก รักโรงเรียน ตลอดจนถึงลารเอาชนะ

เหตุผลดังกล่าวมาทั้งหมดนี้เน้นให้เห็นว่า เด็กวัยนี้ประพฤติฝ่าฝืนระเบียบวินัยเพราะมีลักษณะที่เด่นๆคือ ความอยากรัง ความอยากรื้อ ความอยากรทอลองดู และความรักพวกพ้อง

ในปีพ.ศ. 2504 คณะกรรมการวิเคราะห์ปัญหาเยาวชน กระทรวงมหาดไทยได้วิจัยหาข้อเท็จจริงและมูลเหตุต่างๆที่มีส่วนทำให้เยาวชนและเด็กกระทำผิด จากการศึกษา พบว่า เด็กที่กระทำผิดมีปัญหาก่เกี่ยวกับเรื่องความประพฤติไม่เหมาะสม มีปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครองและครอบครัว ปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนและการกระทำผิด ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและสังคม ตลอดจนปัญหาสุขภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมไมคื²

1 มานะ วีระไพบูลย์และคณะ, เยาวชนเปิดใจ (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ คุณแม่ เรียงร ชูสวัสดิ์, 2514), หน้า 3

2 กระทรวง, มหาดไทย. รายงานการวิเคราะห์ปัญหาเยาวชน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2504), หน้า 28

นอกจากนี้ ทิพวรรณ จันทรพิบูลย์ ได้สำรวจอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดจันทบุรี จำนวน 120 คน พบว่า สาเหตุของปัญหาเกิดจากสิ่งต่อไปนี้

1. สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ได้แก่ ที่อยู่อาศัย ฐานะทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ในครอบครัว

2. สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน เกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนต่อครูและต่อวิชาที่เรียน ตลอดจนความรู้สึกที่มีต่อเพื่อน

3. ปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียนเอง คือ สุขภาพ สติปัญญา และการใช้เวลาว่าง และจากงานวิจัยของเกลชและเอลลีเนอร์ (Glech & Eleanor) ¹ ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบเด็กเกรและเด็กไม่เกรในบอสตัน พบว่า สถานการณ์ต่างๆ ภายในครอบครัวที่ไม่เหมาะสมได้แก่ ความมีระเบียบวินัย การอบรมสั่งสอน ความรักของบิดามารดาที่มีต่อบุตร และความสามัคคีในครอบครัว จะทำให้เด็กกระทำผิดวินัยถึงร้อยละ 98 ²

จากผลงานวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ปัญหาทางวินัยของนักเรียนที่ค้นพบนี้ มีสาเหตุมาจากหลายด้านด้วยกัน ซึ่งควรที่จะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาและผู้ปกครองได้ศึกษา เพื่อนำไปแก้ปัญหาวินัยที่เกิดขึ้นกับเด็กได้ ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญนี้จึงได้ทำการศึกษาย่างลึกซึ้ง โดยการสำรวจปัญหา และสาเหตุของการทำผิดวินัย ในระดับมัธยมศึกษา เพราะจากผลการวิจัยต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นไม่สามารถได้คำตอบที่แน่นอน ซึ่งอาจเป็นเพราะกาลเวลาแปรเปลี่ยนไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าถึงข้อเท็จจริงนี้ในปัจจุบันต่อไป

¹ ทิพวรรณ จันทรพิบูลย์, " การศึกษานัฏฐาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510), หน้า 104

² Glech & Eleanor. Sheldon, Unraveling Juvenile Delinquency (New York, 1950), p.26I